

Cez prázdniny by sa učiť nemalo

Koronakríza preverila stav nášho školstva. Riaditelia vzdelávacích zariadení vo Zvolene čelia výzvam, ktoré nikto z nich na začiatku školského roka nečakal. Ako vnímajú aktuálnu situáciu?

strana 3

Ján Šimko zo zvolenskej záchranky:

„V úvodných týždňoch pandémie sme sa stretávali aj so situáciami, keď pacienti neuvádzali dôležité údaje o svojom zdravotnom stave. Toto zatajovanie spôsobovalo ohrozenie zdravia zdravotníckych záchranárov.“

strana 5

Zvolenské divadlo v uliciach mesta

Divadlo Jozefa Gregora Tajovského ukončí netradičnú sezónu originálnym spôsobom. Pre Zvolenčanov pripravuje atraktívne predstavenie v štýle pouličného divadla pod holým nebom.

strana 6

6

Z A D A R M O

VI. ročník | číslo 6 | 1. jún 2020

Zvolenské noviny

Založené v roku 1904

■ ÚVODOM

Milí Zvolenčania,

čoraz viac sa otepľuje, slniečko a dlhší deň nás lákajú poprechádzat sa ulicami mesta či posediť si pri káve na niektorej z terás. Konečne si to môžeme dovoliť, veď najprísnejšie obmedzenia sú pomaly minulosťou. Všetci máme radosť, že nás vírus zatiaľ obišiel, čo však neznamená, že nám už nič nehrozí.

Či už je to prechádzka námestím, posedenie na letnej terase, alebo návšteva kina, všade zatiaľ platia isté pravidlá. Nosenie rúšok, povinné odstupy, stanovený počet jednotlivcov pri stole, všetko by sme mali dodržiavať. A predsa mnohým akoby to robilo problém. Neuvedomujú si, že môžu poškodiť seba i prevádzkovateľom zariadení, ktorí robia všetko, aby si mohli po dlhých týždňoch konečne opäť zarábať na vlastné živobytie. V uplynulých dňoch som bola svedkom, ako si niektorí návštevníci svojvoľne prikladali stoličky k stolom či sedeli bez rúšok, hoci svoj nápoj mali dávno vypitý. Smiešne sa to zdá len dovtedy, kým nepríde kontrola. Žiaľ, nebudú to nedisciplinovaní hostia, ktorí zaplatia prípadné pokuty. A tiež nebudú znášať následky, ak v dôsledku platenia pokút bude prevádzkovateľ nútený prepustiť svojho zamestnanca. Na neochotu podriať sa pravidlám doplatí ten, kto nám v konečnom dôsledku prináša dlho očakávanú možnosť príjemného posedenia pri chutnom nápoji.

Situácia je čoraz priaznivejšia, bolo by obrovskou chybou, ak by sme si ju pokazili. Bolo by chybou, ak by sme ohrozili snahu tých, ktorí robia, čo môžu, aby znovu naštartovali svoje podnikanie a nemuseli prepustiť svojich zamestnancov. Ako mesto sa im snažíme pomôcť návrhom na odpustenie poplatku za umiestnenie terás, no mali by sme si uvedomiť, že pomôcť môžeme všetci – už len tým, že budeme dodržiavať opatrenia stanovené hlavným hygienikom. Koniec koncov si tak pomáhame aj my sami. Ten pokoj, ktorý konečne, po dlhých týždňoch strachu začíname pociťovať, môže byť v okamihu preč. Stačí niekoľko málo nezodpovedných jednotlivcov.

V aprílovom i májovom čísle Zvolenských novín sme priniesli veľa pekných príbehov o tom, ako si Zvolenčania v uplynulých neľahkých týždňoch vzájomne pomáhali. Bolo úžasné pozorovať, koľko dobrých a obetavých ľudí žije v našom meste. Bez ohľadu na riziko vlastného ohrozenia priložili ruku k dielu – nakupovali seniorom, varili a roznášali stravu, dezinfikovali verejné priestranstvá, poskytovali poradenskú činnosť. A tak hádam každý Zvolenčan, ktorý sa dostal do problémov, našiel pomoc.

Nepokazme si to. Tešme sa z každej otvorenej prevádzky v meste a trpezlivo rešpektujme nastavené pravidlá hry. Obmedzenia raz skončia – je len v našich rukách, ako skoro to bude.

Ing. Lenka Balkovičová
primátorka mesta Zvolen

Na konci školského roka sa všetci tešia do školy

Doteraz sa školskou témou začínali väčšinou septembrové noviny. Situácia sa vďaka známym okolnostiam zmenila a školský rok sa nečakane premiešal s dlhou, takmer trojmesačnou domácou prípravou, ktorá do vyučovacieho procesu zapojila celé rodiny.

Odborníci uvažovali v najbližších mesiacoch o viacerých variantoch – vyučovaní počas prvého mesiaca prázdnin, otvorení tried pre záujemcov, ktorí nemali prístup k internetu, alebo dobiehání učiva na začiatku nasledujúceho školského roka. Rodičia sú už dlhšie postavení pred úlohu nachádzať po celý deň program pre svoje deti a väčšina z nich pravdepodobne strávila posledné ušetrené dovolenky doma.

Pre učiteľov, vychovávateľov, asistentov boli tri jarné mesiace naozajstnou výzvou, ktorá overila možnosti a spôsoby od výchovy a vzdelávania až po hodnotenie žiakov cez počítačové programy. Otvorila sa téma vzdelávania cez internet s jeho výhodami aj slabými miestami.

Väčšina učiteľov so zmenami nemala problém, do letného prístavu tak naše školy doplávajú, dúfajme, už v pokojnejšom tempe. Žiaci prvého stupňa základných škôl a piatáci, ktorých je na Slovensku okolo 250-tisíc, už dokonca priamo v triedach.

Nástup do školy je dobrovoľný, školy si môžu samostatne upraviť spôsob vyučovania. V jednej

triede môže byť maximálne dvadsať detí a môžu to byť aj žiaci z rôznych tried. Rúška mať nemusia a učiteľom sa odporúčajú skôr ochranné štíty. „Potrebujeme mať vizuálny kontakt, ale to sa týka iba priestorov základnej školy. Čo sa týka ostatných priestorov, tam budú používať rúška,“ uviedol minister školstva Branislav Gröhling. Pre tých starších prebieha vyučovanie naďalej z domu cez internet.

Dané okolnosti zároveň ponúkli príležitosť na debatu o celkových zmenách v učení (sa) našich detí v budúcnosti. V jednej veci však zaznieva zhoda už teraz medzi všetkými – učiteľmi, žiakmi aj rodičmi. Chcú, aby sa do škôl vrátil život.

-brm-

Zuzana Almáši Koreňová: Vnímam, že učitelia pracujú a intenzívne sa venujú svojim žiakom

Zuzana Almáši Koreňová
vedúca odboru školstva vo Zvolene

Vyštudovala pedagogiku na UMB v Banskej Bystrici. Je autorkou a spoluautorkou akreditovaných vzdelávacích programov pre mládež a dospelých. Pracovala ako koučka a lektorka projektov pre mladých, viedla škôlku a venovala sa rozvoju znevýhodnených detí.

Ako hodnotíte aktuálnu situáciu v práci mesta s mládežou?

Korona nám poriadne zamiešala karty. Stihli sme realizovať niekoľko seminárov pre žiakov. Podarilo sa nám na jednu konkrétnu školu „dotiahnuť“ veľmi zaujímavý projekt v spolupráci s nadáciou Pontis, ktorý sa má začať realizovať od nového školského roka. Momentálne čakáme na vyhodnotenie ďalšieho skvelého projektu Erasmus Plus Teachers, v rámci ktorého sme zapojili až 76 našich učiteľov do medzinárodných vzdelávacích mobilít. Keď bude projekt podporený, budeme asi jediné mesto na Slovensku, ktorý ho v takom rozsahu zrealizuje.

Okrem toho už v novembri 2019 som sa pustila s mojimi kolegami a odborníkmi z rôznych oblastí do tvorenia ďalšieho strategického dokumentu – Konceptia rozvoja práce s mládežou. Tento dokument už máme hotový a pripravený. Od tejto koncepcie závisia mnohé dotácie určené na podporu

práce s mládežou. Musím povedať, že sme jedno z mála miest na Slovensku, ktoré má perfektné vypracované strategické dokumenty.

Malo by sa učiť aj počas prázdnin?

Nemyslím si, že by bolo vhodné rušiť alebo posúvať letné prázdniny, prípadne sa na ich úkor učiť. Pokiaľ teda berieme do úvahy, že by žiaci mali chodiť počas prázdnin do školy. Vnímam a mám dennodenné spätné väzby, že učitelia pracujú a intenzívne sa venujú svojim žiakom.

Čokoľvek zaujímavé podnikneme na našom úrade a v rámci nášho odboru, ponuku dostanú všetky školy a školské zariadenia, pretože do nich predsa chodia naše deti.

Tým, že sme nikdy predtým neboli naučení a zvyknutí na online vzdelávanie, je ešte stále táto situácia pomerne náročná pre všetkých zainteresovaných, aj keď už školy majú spôsoby online vzdelávania pomerne zastabilizované. Skôr by som ja a možno aj veľa rodičov školopovinných detí privítala cez prázdniny viac príležitostí denných táborov. Pokojne by sa mohli realizovať aj v školách na dobrovoľnej báze. Aj v rámci nich sa dajú nastaviť programy neformálneho vzdelávania, ktoré by hravou, záujmovou formou zahŕňali ťažiskový obsah základných predmetov.

Hovorí sa, že kríza zmení aj spôsob fungovania slovenského školstva. Aký je váš názor?

Už teraz kríza mení spôsob jeho fungovania. Na nič sa nás nepýtala, prišla a jasne nám ukázala, na čo sme neboli pripravení. A to sa týka od možností a spôsobu výchovy a vzdelávania až po hodnotenie žiakov. Myslím si, že situácia, ktorú práve žijeme, nám v praxi a nekompromisne odкрýva obrovský priestor, ktorý máme všetci okolo svojej zóny komfortu. Zmobilizovala naše sily a denne nás vedie k prekročovaniu aj vlastných limitov. Hovorí sa, že najefektívnejšie zmeny sú rýchle zmeny. Je možné, že systémových zmien, o ktorých sme dlho rozprávali, snívali a závideli vyspelým krajinám, sa dočkáme a stanú sa súčasťou bežného života skôr, než by sme sa nazdali.

-brm-

Pre informáciu:

■ Mesto Zvolen má v zriaďovateľskej pôsobnosti 6 základných a 11 materských škôl, 1 základnú umeleckú školu a 1 centrum voľného času.

■ Mestské a tak isto aj cirkevné a súkromné materské školy, školské kluby, školské jedálne, CVČ, ZUŠ patria pod originálne kompetencie miest a obcí a sú financované z podielových daní.

■ Až 40 % výšky podielových daní, ktoré sú mestu poukazované zo štátneho rozpočtu, je určených na financovanie miezd a prevádzky mestských, cirkevných a neštátnych škôl a školských zariadení.

Prínosom letného vyučovania by mohlo byť obnovenie sociálnych vzťahov medzi deťmi

Škola počas leta? Na názor sme sa spýtali v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie vo Zvolene psychologičky Márie Stykovej a špeciálnej pedagogičky Eleny Sládekovej.

Dobrovoľné vyučovanie počas letných prázdnin je v poslednej dobe stále viac diskutovanou témou. Je otázne, či takáto forma má viac pozitív ako negatív.

Z psychologického hľadiska sú deti zvyknuté na to, že letné prázdniny sú obdobím oddychu od povinností, domácich úloh a učenia sa. Je to čas, keď je možné vypnúť a načerpať novú energiu na ďalší školský rok. Táto potreba môže byť dôležitejšia aj preto, že prechod na vzdelávanie z domu, sociálna izolácia, prispôbovanie sa zmeneným podmienkam,

novenie sociálnych vzťahov medzi deťmi. Možnosť nadviazovania vzťahov je dôležitou súčasťou školského života detí, ktorá bola v čase koronavírusu výrazne obmedzená. Deti potrebujú kontakt s rovesníkmi. Je pre ich zdravý psychický vývin veľmi dôležitý.

Zároveň je dôležité si uvedomiť, že návrat do školských lavíc v septembri predstavuje ďalšiu zmenu spojenú so zvýšenou záťažou. Škola, do ktorej sa žiaci a učitelia vrátia, nebude taká, na akú boli zvyknutí. To bude mať za následok veľkú zmenu zaužívaného systému, ktorej sa žiaci aj učitelia budú musieť prispôbiť. Energia načerpaná v čase prázdnin by mala slúžiť práve na to.

-brm-

V Konekte očakávajú nárast záujmu o aktivity a spoločenské akcie

Kam chodíte po dobrú radu? Okrem rodiny, priateľov či školy je jednou z možností aj poradenské centrum pre mladých Konekt, ktoré vo Zvolene úspešne funguje viac ako rok. Posledné mesiace aktivity centra pribrzdl koronavírus a presunul časť plánov na menej osobný internet.

Ako hovorí koordinátor centra Martin Tóčík, aktivity čiastočne stlmili a snažili sa byť užitoční aj inak. Napríklad sa zapojili do opatrovania detí. V najbližších dňoch očakávajú nárast záujmu mladých ľudí o ich aktivity. „Myslíme si, že veľká sociálna izolácia vyvolala hlad po spoločenských akciách. Ak sa uvoľnia opatrenia a bude nám umožnené organizovať akcie, určite v lete nejaké usporiadame,“ hovorí Tóčík. Väčší priestor by chceli venovať ochrane životného prostredia, ale aj spolupráci škôl, zamestnávateľov a tretieho sektora.

-brm-

„Koronakríza je veľmi nepríjemná, no stojíme pred omnoho väčším problémom, a to je klimatická kríza.“

Martin Tóčík

■ Z mestského zastupiteľstva

Májové rokovanie sa v mnohých bodoch nieslo v hľadaní riešení dopadov koronakrízy. Keďže počas uplynulých mesiacov žiaci nemali možnosť navštevovať školy a školské zariadenia, rodičom boli odpustené s tým súvisiace poplatky. Tie nebudú musieť platiť ani rodičia, ktorí svoje deti ponechajú doma aj po 1. júni. Školská dochádza sa totiž v posledný mesiac školského roka stala dobrovoľnou.

Poslanci schválili návrh mestského úradu v podobe odpustenia poplatkov za umiestnenie letných terás. Sleduje sa ním pomoc malým podnikateľom poskytujúcich občerstvenie priamo na verejných priestranstvách. V diskusii sa hovorilo aj o pomoci tým podnikateľom, ktorí svoju činnosť vykonávajú v mestských priestoroch. Mesto im pred niekoľkými týždňami umožnilo odklad platby nájomného s príslubom, že sa neskôr k téme vráti na niektorom z budúcich rokovaní mestského zastupiteľstva. Malo by sa tak stať v júni.

Počas nasledujúcej zimy sa čistenie a zimná údržba ciest a chodníkov v správe mesta bude riadiť novou zmluvou. Tá bola schválená v zastupiteľstve na dobu neurčitú s možnosťou výpovede jedného roka. Schválením zmluvy so spoločnosťou Begbie, s. r. o., bol definitívne ukončený rok trvajúci proces verejného obstarávania na zabezpečenie zimnej údržby. Na májovom rokovaní mestského zastupiteľstva bola schválená aj zmluva na údržbu mestskej verejnej zelene na roky 2020 – 2023, ktorá je spájaná predovšetkým s otázkou kosenia mesta. Poslanci tiež rozhodli o vyhlásení zámeru verejného obstarávania na rekonštrukciu školského areálu Základnej školy M. Rázusa na Zlatom potoku.

Primátorka mesta spoločne s poslancami mestského zastupiteľstva podpísali výzvu na zachovanie letiska Sliač aj pre civilnú letovú prevádzku. V nasledujúcich rokoch by malo dôjsť k jeho výraznej modernizácii, pričom sa objavili informácie, že práve jej následkom by civilné lety mohli byť ukončené. Výzva je adresovaná ministrom obrany SR, ministrom dopravy SR a predsedovi vlády SR. V odôvodnení sa uvádza, že letisko Sliač predstavuje „mimoriadne dôležitý nástroj ekonomického rozvoja nášho regiónu a podpory cestovného ruchu.“

■ Policajný zápisník

Mestskí policajti zachránili dva životy

19-ročný Martin chcel ukončiť svoj život skokom z mestských hradieb na ulici V. P. Tótha vo Zvolene. Privolanej hliadke sa podarilo mladíka upokojiť a presvedčiť ho aj s kamarátom, aby opatrne zišli z múru. Policajti privolali rýchlu zdravotnú pomoc a mladíka odovzdali na lekárske vyšetrenie.

Hliadka mestskej polície efektívne zasiahla aj v civilnej časti cintorína na Zlatom potoku. Pri jednej z lavíčiek ležala staršia žena bez známkov života. Policajti jej okamžite poskytli prvú pomoc, stabilizovali ju a počkali až do príchodu rýchlej zdravotnej služby.

Podľa vyjadrenia náčelníka Mestskej polície Juraja Chabadu sa policajti zachovali profesionálne. „Na oboch miestach boli naši chlapci v priebehu niekoľkých minút. Dokázali efektívne reagovať na situáciu a všetkých nás teší, že tým skutočne prispeli k záchrane ľudských životov. Chcel by som sa poďakovať aj všimavým a zodpovedným Zvolenčanom, ktorí naše hliadky zavolali.“

-brm-

Ako zvládajú situáciu zvolenskej školy a centrum voľného času?

Koronakríza preverila stav nášho školstva. Aj riaditelia vzdelávacích zariadení vo Zvolene, čelia výzvam, ktoré nikto z nich na začiatku školského roka nečakal. Ako vnímajú aktuálne dianie a čo plánujú v najbližších mesiacoch? Položili sme im štyri kľúčové otázky:

1. Ako hodnotíte aktuálnu situáciu vo vašej práci s mládežou? 2. Čo plánujete počas prázdnin, malo by sa učiť?
3. Chystáte zmeny vyučovacích plánov od septembra? 4. Zmení kríza fungovanie slovenského školstva?

Anna Cúttová

Základná škola P. Jilemnického 1813/1 vo Zvolene

Osobnosť učiteľa žiadna technika nemôže nahradiť. Žiakom chýbajú spolužiaci, prostredie školy a sociálna interakcia.

1. Práca pedagógov je sťažaná, musia sa okamžite orientovať v denodennej meniacej a vyvíjajúcej sa situácii v oblasti školstva, prakticky zo dňa na deň zvládať nové technológie a nový systém práce. Príprava na vyučovanie, vyučovací proces, získavanie spätnej väzby od žiakov, kontrola a hodnotenie prác žiakov, komunikácia so žiakmi a rodičmi – to všetko je náročné na čas i výkon. K tomu je potrebné zaradiť i rôznu administratívnu činnosť. Akokoľvek najlepšie sa pedagógovia školy snažia nahradiť prezenčné vyučovanie dištančným, osobnosť učiteľa žiadna technika nemôže nahradiť. Žiakom chýbajú spolužiaci, prostredie školy a sociálna interakcia.

2. Uvidíme, ako sa situácia v najbližších dňoch vyvinie. Počas letných prázdnin by sa nemalo učiť, deti majú právo na prázdniny a pedagógovia majú právo na dovolenku a regeneráciu. Ak budeme organizovať aktivity pre deti počas prázdnin, budú to voľno-časové a zážitkové aktivity na dobrovoľnej báze v rámci projektu Spolu to zvládneme lepšie.

3. V novom školskom roku by zameranie vyučovania malo byť v septembri orientované na opakovanie, prehĺbovanie a utvrdzovanie prebratého učiva, doplnenie, prebratie a precvičenie učiva z predchádzajúceho ročníka, ktoré sa presunulo z dôvodu prerušenia vyučovania v školách do vyššieho ročníka. Dôležité je nájsť pozitívnu učebnú klímu a atmosféru, ktorá bola dlhodobým prerušením vyučovania narušená.

4. Kríza školstvo ovplyvní, ale zmenia ho len ľudia. Nepriamo poukázala na to, čo je podstatné, čo je menej podstatné a čo by si vyžadovalo zmenu. Aby zmena bola pozitívna a posunula školstvo potrebným a žiaducim smerom, to je v rukách v spoločnosti a jej lídrov.

Iveta Vitovská

Základná umelecká škola vo Zvolene

Je možné, že slávnostné akty prenesieme na prázdninové mesiace.

1. Vyučovanie prebieha aj v tejto neľahkej situácii. Je našou snahou byť so žiakmi v kontakte. Príprava na online vyučovanie je zdĺhavejšia a náročnejšia, ale dokázali sme sa prispôsobiť a teší nás pozitívna spätná väzba od žiakov a tiež od ich rodičov. Chcem sa práve im poďakovať za to, že svojim deťom vytvárajú vo svojich domovoch podmienky k tomu, aby mohlo takéto vyučovanie prebiehať.

2. Čakáme na pokyny z ministerstva školstva a z Asociácie základných umeleckých škôl, ktorá nám je v týchto dňoch veľmi nápomocná. Vzhľadom k tomu, že sa nám veľmi dobre darí v oblasti dištančného vzdelávania žiakov, myslím, že nebude potrebné vyučovať cez letné prázdniny. Pedagogická rada teraz rieši situáciu, ako poskytnúť absolventom, ktorí po ôsmich, niektorí po dvanástich rokoch zo školy odchádzajú, možnosť slávnostne, umeleckým výkonom pred svojimi najbližšími ukončiť štúdium tak, ako to robievame každoročne. Je možné, že práve tieto slávnostné akty prenesieme práve na prázdninové mesiace.

3. Jednou z prvých úloh po nástupe do školy bude zapracovať online vzdelávanie do školského vzdelávacieho programu. Situácia, ktorej sme sa museli prispôsobiť, nám ukázala, aké nevyhnutné je sa neustále vzdelávať a pracovať na sebe. Naši žiaci sú nesmierne počítačovo zdatní. Nemali vôbec žiadny problém pri vyučovaní cez internet.

4. Priznávam, že neviem odborne odpovedať na danú otázku. Predsa len, celý život pracujem v oblasti umeleckého školstva, a to je samostatné odvetvie, v ktorom však zmeny nepochybne potrebne sú. Prínajmenšom v chápaní významu a postavenia základných umeleckých škôl.

Monika Koreňová

Domino Centrum Zvolen

Plánujeme 5 turnusov denných letných táborov, o ktoré je vždy veľký záujem.

1. Zamestnanci CVČ komunikujú formou on-line, pričom si vymieňajú svoje skúsenosti a podnetné nápady. Aktualizujeme facebookovú stránku, dávame námety a úlohy na záujmovú činnosť pre svojich členov, ktoré môžu vykonávať doma. Dištančnou formou sme zorganizovali dve okresné kolá postupových súťaží, výtvarnú súťaž "Vesmír očami detí" a chemickú olympiádu pre ZŠ. Spolu s ďalšími subjektmi sme sa už tradične zapojili do maľovania písmen, ktoré zdobia zvolenské námestie.

2. Program na letnú prázdninovú činnosť má Centrum voľného času DOMINO dávnejšie pripravený. Plánujeme 5 turnusov denných letných táborov, o ktoré je vždy veľký záujem. Bolo by od nás nezodpovedné, ak by sme ich zverejnili skôr, ako budeme naisto vedieť, v akom režime ich môžeme spustiť. Ale všetko nasvedčuje tomu, že letné tábory sa budú organizovať. Pravdepodobne bude obmedzený počet detí a možno aj program. Rozmýšľali sme aj o možných sústreďeniach pre členov záujmových útvarov ako kompenzáciu za výpadok krúžkovej činnosti, ak by bol záujem zo strany rodičov a detí.

3. Veľké zmeny od septembra nechystáme. Boli by sme radi, ak školy a školské zariadenia otvoria svoje brány tradične v septembri a naši externí zamestnanci nám zachovajú svoju priazeň. Dúfam, že vo štvrtok 10. septembra 2020 odštartujeme už tradične svoju činnosť na propagačnom podujatí pod názvom "Krúžkobranie".

4. Zmeny v školstve už nastali a budú určite pokračovať. Prichádza nová generácia učiteľov a rodičov, ktorí vytvárajú tlaky na iné formy, obsah a spôsoby učenia sa. Toto neľahké karanténne obdobie ukázalo flexibilitu a ochotu učiteľov rýchlo sa prispôsobiť podmienkam, ktoré nastali.

Kľúčové slovo alebo hešteg #Zvolen bude zdobiť zvolenské námestie aj tento rok

Pri prechádzke námestím ho nemôžete prehliadnuť. Aj na základe pozitívnych reakcií Zvolencov ostalo kľúčové slovo alebo hešteg Zvolen otočené smerom k dominantnej časti mesta, Zvolenskému zámku. Miestni umelci a školy ho vyzdobili už tretíkrát po sebe. Ako si rozdelili jednotlivé písmená?

Čo je to hešteg?

Slovo hešteg (aj hashtag alebo haštag) pochádza z angličtiny. Označuje sa ním kľúčové, podstatné, dôležité slovo alebo fráza. Spája sa so symbolom mriežky #, ktorá sa umiestňuje pred toto slovo. Okrem sociálnych sietí sa využíva aj v informačných systémoch na označenie článkov, dokumentov alebo ich častí.

Vojenský cintorín pri sídlisku Zlatý potok čaká tretia veľká rekonštrukcia

V máji sme si pripomenuli 75. výročie od ukončenia druhej svetovej vojny. K pietnym miestam patria aj cintoríny padlých vojakov. Ten zvolenský je druhým najväčším na Slovensku. Pochovaných je tu takmer 30 000 vojakov sovietskej, ale aj rumunskej armády.

Kultúrna vizitka mesta

O vojnové hroby sa podľa zákona musí postarať obec. Ústredný vojenský cintorín Červenej armády vo Zvolene patrí k miestam častých spomienkových podujatí a návštev a je zaradený medzi národné kultúrne pamiatky. S návrhom na rekonštrukciu a osadenie tabúl s menami padlých vojakov, ktorí sú v spoločných hroboch, prišla pred niekoľkými rokmi ruská strana. „Ruská strana chce inštalovať tie tabuľky preto, aby potom ktokoľvek, kto príde na cintorín, mohol mať blízky kontakt s tým menom vojaka, ktorý tu padol za oslobodenie Slovenska. Viackrát sme sa stretli so zástupcami veľvyslanectva, aby sme spoločne našli možnosť riešenia. Som rada, že sa nám to podarilo,“ uviedla primátorka mesta Zvolen Lenka Balkovičová.

Práce potrvajú do októbra

Ruské veľvyslanectvo vyčlenilo na tento účel 500-tis. eur so zámerom stihnúť rekonštrukciu do tohtoročných májových osláv. Situácia s koronavírusom nakoniec posúva realizáciu prác na koniec októbra. Mesto môže pri rekonštrukcii cintorína počítať aj s podporou vlády – tá na tento účel prispeje sumou 200-tisíc eur. „Za tieto peniaze sa bude rekonštruovať nástupný koridor, mesto už podpísalo zmluvu o dielo, teraz sa čaká na ruskú stranu, ktorá ešte nemá vybraného dodávateľa,“ ozrejmla posun prác vedúca odboru výstavby vo Zvolene Anna Bešinová.

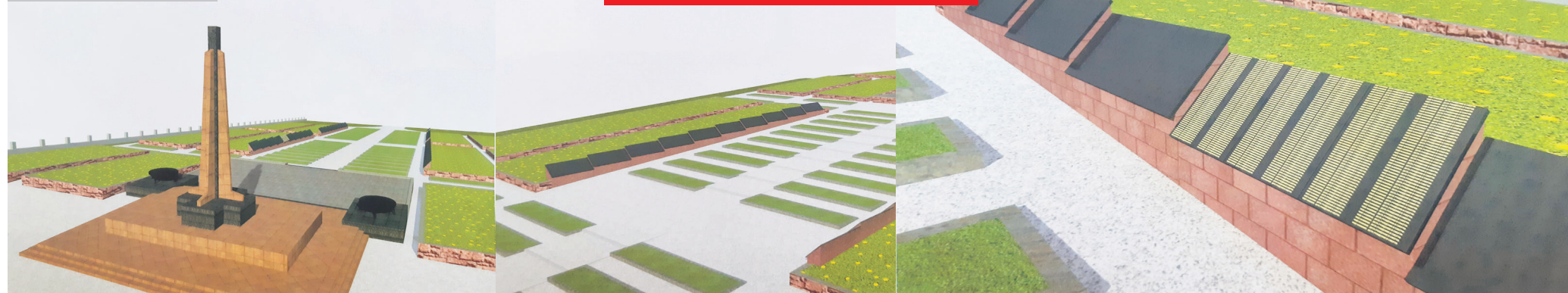
-brm-

Cintorín padlých vojakov sovietskej armády sa začal budovať v roku 1952. Pochovaných je na ňom 17 682 padlých vojakov a dôstojníkov sovietskej armády. Areálu dominuje 15 m vysoký pylón obložený ryolitom, ktorý je umiestnený na stupňovitom podstavci a zakončený vavrínovou ratolesťou a päťrohovou kovovou hviezdou. Pomník bol postavený v rokoch 1959 - 1960 podľa výtvarného návrhu architekta Mikuláša Budu.

Vláda SR vyčlenila zo štátneho rozpočtu 3 434 000 eur na zabezpečenie podujatí, umeleckých realizácií a investičných akcií súvisiacich so 75. výročím ukončenia sa druhej svetovej vojny

Vizualizácie projektu

Svadby od júna už aj na Zvolenskom zámku

Hádam neexistuje oblasť, do ktorej by koronavírus nezasiahol. Týka sa to aj svadobných obradov. Napriek mnohým obmedzeniam či prísnyh hygienických opatreniam sa ľudia dokázali aj v tomto prípade rýchlo prispôbiť.

Stará radnica dôstojnou náhradou

Brány Slovenskej národnej galérie na Zvolenskom zámku sa kvôli pandémie zatvorili už 10. marca. A spolu s nimi aj svadobná sieň. Väčšina párov naplánovaný sobáš zrušila alebo odložila na neurčito. Tým, ktorí sa rozhodli manželský zväzok uzavrieť, vyšlo mesto v ústrety a poskytlo sobášnu miestnosť v budove Starej radnice na Námestí SNP vo Zvolene. V týchto vynovených, reprezentatívnych priestoroch s renesančnými klenbami sa sobáše konali aj v minulosti, ale len počas pracovných dní. Od marca do mája tohto roku si tu svoje „áno“ povedalo 20 párov.

Svadobné čísla	marec – máj 2019	marec – máj 2020
Zvolenský zámok	31 sobášov	2 sobáše
Stará radnica	9 sobášov	20 sobášov

Svadobné rúška a radosť v očiach

Svadobčania si nové priestory pochvalovali. Niektorí si možno uvedomili, čo je pre nich naozaj dôležité a tešili sa viac zo vzájomnej prítomnosti. Platilo to aj počas svadobných obradov. „Aj napriek tomu, že sme kvôli rúškam celé tváre novomanželov nevideli, v očiach sa im

odrážalo šťastie a úprimná radosť, že sú už na všetko dvaja aj oficiálne. Dokonca sme postrehli aj akúsi rúškovú módu,“ opisuje výnimočné chvíle Mariana Klavcová z odboru rozvoja mesta. „Niektorí mali rúška skutočne svadobné, ozdobené čipkou, srdiečkom alebo zladené so šatami. V každom prípade napriek neštandardnej situácii panovala na obradoch priateľská, láskavá a priateľská atmosféra,“ dodáva.

Snúbenci majú stále na výber

Snúbenci, ktorí chcú uzavrieť manželstvo, majú v rámci mesta Zvolen na výber viac možností:

- Sobáš v priestoroch Starej radnice na Námestí SNP 21, ktoré mesto poskytuje bezplatne. Nachádza sa v nej 18 miest na sedenie. Svadobný obrad nie je sprevádzaný kultúrnym programom.

- Sobáš v priestoroch Rytierskej siene Zvolenského zámku s 80 miestami na sedenie. Obrad je sprevádzaný živou organovou hudbou, spevom a prednesom básní. Snúbenci platia za sieň Slovenskej národnej galérie Zámok Zvolen.

- Sobáš na inom mieste v meste Zvolen, ktorého vhodnosť posúdi matričný úrad a komisia zboru pre občianske záležitosti. Svadobný obrad prebieha bez kultúrneho programu a za paušálny poplatok, ktorý uhradia snúbenci.

Viac informácií na Matričnom úrade Mesta Zvolen alebo na stránke mesta: www.zvolen.sk

-brm-

Menej známy rumunský príbeh

Rumunská armáda mala počas oslobodzovacích bojov po sovietskej Červenej armáde druhý najväčší počet padlých, nezvestných a ranených vojakov. Na československé územie prenikla na juhu Slovenska a prebojovala sa postupne až k Bratislave.

Podľa zástupcu riaditeľa Vojenského historického ústavu (VHÚ) Petra Šumichrasta sa jej zásluhy pripomínajú len sporadicky, a to aj z dôvodu presadzovania idey jedinej osloboditeľky našej vlasti – sovietskej Červenej armády, ako aj veľmi komplikovanej rumunskej vojnovéj minulosti.

Rumuni v rokoch 1941 – 1944 bojovali na strane nacistického Nemecka. Napríklad počas jesene 1941, predovšetkým v oblasti Odesy a na Kryme, bojovalo viac ako 700 000 rumunských vojakov. Spojencom sovietskej Červenej armády sa stali až v lete 1944.

„Na oslobodzovaní Slovenska sa podieľalo cca 240 000 až 260 000 Rumunov, ktorí tvorili personál 16 divízií, leteckého zboru, brigády železničného vojska, tankového pluku, ako aj ďalších útvarov. Časť z nich podporovala bojovú činnosť z územia Maďarska,“ dodal Šumichrast. Na Ústrednom vojenskom cintoríne rumunskej kráľovskej armády vo Zvolene je ich pochovaných 10 384.

Rytierska sieň na Zvolenskom zámku

Stará radnica na Námestí SNP

Slovensko nám v týchto dňoch ukazuje veľké srdce

Záchranár a epidemiológ. Dve povolania, s ktorými sa v posledných mesiacoch stretávame o čosi častejšie. Napriek časovému vyťaženiu si obaja našli chvíľu pre čitateľov Zvolenských novín, aby ich informovali o svojej práci, zážitkoch ale aj vďačnosti.

Ján Šimko

regionálny vedúci záchranár

Posledné mesiace boli hektické aj pre zvolenskú záchranú službu. Operátor sa síce pýta volajúcich na 112 na príznaky koronavírusu, napriek tomu, aké boli vaše osobné skúsenosti na mieste?

V úvodných týždňoch pandémie sme sa pri poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti stretávali aj so situáciami, keď pacienti, možno aj pre nedostatok informácií o COVID-19, neuvádzali dôležité údaje o svojom zdravotnom stave. Toto zatajovanie nielen záchranárom, ale aj operátorom linky tiesňového volania spôsobovalo ohrozenie zdravia zdravotníckych záchranárov.

Zaznamenali ste výjazd aj k pacientovi, u ktorého sa preukázal neskôr koronavírus?

Áno, boli aj také výjazdy a najmä u pacientov s poruchou vedomia, u ktorých sa nedala zistiť cestovateľská anamnéza, alebo vylúčiť možnosť komunitného šírenia koronavírusu. Kolegovia, ktorí prišli počas výkonu služby do kontaktu s pozitívnym pacientom, boli umiestnení do preventívnej karantény a následne boli otestovaní, našťastie testy boli negatívne.

V porovnaní s predchádzajúcimi, 'nekorona' mesiacmi v čom sa zmenila vaša práca?

Úlohou záchrannej zdravotnej služby je poskytovanie neodkladnej zdravotnej starostlivosti a na obsahu práce našich zdravotníckych pracovníkov sa nič zásadne nezmenilo. Počas výjazdov sa zvýšili nároky na hygienicko-epidemiologický režim spočívajúci v nosení ochranných osobných pracovných prostriedkov, zvýšenej dezinfekcii vozidiel a prislúchajúceho vybavenia. Tiež si treba uvedomiť, že napriek korone ľudia neprestanú dostávať infarkty myokardu a cievne mozgové príhody, prípadne že zmiznú dopravné nehody. Aj ľudia s infarktom môžu byť pozitívni.

Ako fungovala a funguje spolupráca s ostatnými záchranými zložkami?

Naša spolupráca s ostatnými záchranými zložkami funguje v nezmenenom režime, pretože bola efektívne nastavená aj pred vypuknutím pandémie.

Zdravotnícky materiál, potrebná logistika, aktuálne informácie ohľadom koronavírusu. Mali ste ich dostatok?

Naša organizácia Záchraná zdravotná služba Bratislava (ďalej len ZZS BA) zabezpečila dostatok osobných ochranných pomôcok a prostriedkov, a teda neboli ohrození zdravotníci záchranári a ani naši pacienti. V rámci mesta Zvolen, ale aj v rámci regiónov kde ZZS BA pôsobí, sa našli aj darcovia, ktorí nám pomohli a priniesli svoje vlastné zásoby, či už ochranných rúšok, alebo ochranných plášťov, všetkým za túto pomoc ďakujeme. Aktuálne sme vybavení na vyššej úrovni, ako vyžaduje usmernenie Hlavného hygienika SR a to platí pre celú ZZS BA.

Zlepšila sa zodpovednosť samotných občanov pri vašich zásahoch?

Áno, myslím, že naši spoluobčania niesli domácu karanténu zodpovedne, o čom svedčí aj to, že vo Zvolenskom okrese je minimálny počet nakažených na COVID-19.

Občania vyjadrovali uznanie zdravotníkom potleskom. Cítili ste túto podporu spoločnosti?

Cítíme zo strany spoločnosti veľkú dávku podpory, ktorá nám dodáva energiu a sme za ňu všetkým úprimne vďační. Radi by sme sa aj touto cestou poďakovali všetkým dobrým ľuďom a spoločnostiam, ktoré nám v týchto dňoch pomáhajú svojou podporou a darmi. Slovensko nám ukazuje veľké

srdce. Ďakujeme, že nám pomáhate.

Viktor Kosmovský

riadiťel RÚVZ Zvolen

Vaša práca bola posledné dva mesiace určite vyčerpávajúca. Ako je to aktuálne teraz? (rozhovor sa konal 15. mája)

Áno, máte pravdu, naša práca je posledné mesiace vyčerpávajúca. V práci sa nezastavíme, telefóny zvonja nonstop. Na oddelení epidemiológie je výpomoc z iných oddelení RÚVZ, ale stále je situácia nadmieru vážna, len sa snažíme tomuto vysokému pracovnému náporu prispôsobiť.

Epidemiológ v menšom meste. Aké sú vaše kompetencie a právomoci konkrétne ohľadom občanov mesta Zvolen?

Naše kompetencie ako epidemiológov v rámci našich okresov (Zvolen, Detva, Krupina) sú nariaďovať odber biologického materiálu na koronavírus, vyhľadávať kontakty chorých alebo podozrivých z nákazy a nariaďujeme im karanténu, resp. izoláciu v domácom alebo nemocničnom prostredí. Kontrolu dodržiavania opatrení vykonávajú iné oddelenia RÚVZ. Ďalej komunikujeme s lekármi a verejnosťou a usmerňujeme ich, aby postupovali podľa aktuálne platných opatrení a usmernení.

Riešili ste na vašom pracovisku v poslednej dobe aj nejaké podnety od samotných občanov? Inakedy sú bežné? S čím sa na vás väčšinou obracajú?

Podnety od občanov mesta dostávame denne. Riešime ich podľa platnej legislatívy a svojich kompetencií. Momentálne je podnetov viac vzhľadom na súčasnú pandémiu koronavírusu. Najčastejšie sú to otázky ohľadom dodržiavania karantény, otvorení, resp. zatvorení prevádzok, možnosti testovať sa, situácie a podmienok pri prechode cez hranice.

Súčasťou vašej práce je aj štátny zdravotný dozor v zariadeniach sociálnych služieb, aká je situácia v našom regióne?

V zariadeniach sociálnych služieb v našom spádovom území je situácia priaznivá a stabilizovaná. Naši zamestnanci priebežne vykonávajú štátny zdravotný dozor.

Najčastejšie sú otázky ohľadom dodržiavania karantény, otvorení, resp. zatvorení prevádzok, možnosti testovať sa, situácie a podmienok pri prechode cez hranice.

Zvolenčanov čakajú letné mesiace. Čo môžeme čakať v súvislosti s koronavírusom? Veľká téma je aj dovolenka v zahraničí alebo doma. Aký je váš názor?

Dovolenky sú veľkou otázkou aj pre nás. Postupne sa u nás zmierňujú opatrenia, ale ako to bude v lete, to neviem povedať. Záleží na celkovej epidemiologickej situácii u nás a aj vo svete a hlavne aj od správania, resp. zodpovednosti občanov k dodržiavaniu stanovených opatrení. Tiež však dúfame, že sa situácia upokojí.

-brm-

Aktuálne opravy a rekonštrukcie vo Zvolene

Rekonštrukcia chodníka na zámkovú dlažbu na ulici A. Hodžu

Rekonštrukcia chodníka vrátane opravy stojiska autobusovej zastávky na Hronskej ulici.

Rekonštrukcia schodov pri Národnom lesníckom centre na ulici J. Kráľa smerom od stanice

Dokončenie autobusového zálivu na ulici J. Alexyho na križovatke s ulicou R. Jašíka

Rekonštrukcia chodníka na Višňovského ulici od Nákladnej stanice po Sokolskú ulicu

Zvolenské divadlo sa s netypickou sezónou rozlúči v uliciach mesta

Dlhé čakanie sa premenilo na istotu a v poslednej ohlásenej vlnе uvoľňovania opatrení sa objavili aj divadlá. Nové pravidlá vníma väčšina z nich rozpačito. Ako na situáciu zareagovali vo zvolenskom Divadle Jozefa Gregora Tajovského, sme sa porozprávali s dramaturgičkou Uršulou Turčanovou.

Uršula Turčanová

Absolventka divadelnej dramaturgie na VŠMU. Od roku 2004 pôsobí ako interná dramaturgička DJGT. Okrem toho vedie besedy s divákmi, tvorivé diskusie, prehliadky divadla. Ako kreatívna pisateľka komunikuje dianie v divadle smerom k verejnosti. V roku 2017 získala cenu literárneho fondu za dramaturgiu inscenácie denník Anny Frankovej.

Naše divadlo otvorilo svoje brány až v poslednej vlnе uvoľňovania opatrení. Naskočí rovno na prázdniny alebo sa bude nejako snažiť dobehnúť zameškané?

Naše divadlo – rovnako ako každé divadlo na Slovensku – aktuálne prehodnocuje podmienky, ktoré boli stanovené hlavným hygienikom SR a z nich vyplývajúce možnosti na ďalšie aktivity, ktorými v podstate už len symbolicky ukončí sezónu 2019/2020. Hromadné podujatia sa síce môžu konať a môže byť na nich do sto ľudí, avšak súčasne platí podmienka, že medzi divákmi musia byť dvojmetrové rozostupy. Pri takomto prepočte sa v našej veľkej sále dostávame na veľmi nízke číslo divákov, výrazne nižšie ako sto. To je dôvod, pre ktorý spolu s umeleckým šéfom Petrom Palikom uvažujeme skôr vytiahnuť divadlo vonku, do exteriéru mesta Zvolen, a rozlúčiť sa s touto netypickou divadelnou sezónou takouto formou. Vynikajúcu príležitosť nám na to dáva inscenácia Mandragora, ktorá je koncipovaná v duchu pouličného divadla. Pokiaľ tomu nezabránia objektívne okolnosti, uskutoční sa v piatok 5. júna vo FUN zóne mesta Zvolen. Dátum je vybraný symbolicky, v ten deň sa totiž mal začínať festival Zámocké hry zvolenské.

Zámocké hry zvolenské teraz v júni nebudú. Neplánujete nejakú náhradnú – jesennú verziu?

Ohľadom festivalu Zámocké hry zvolenské už rozhodnutie padlo, so všetkými partnerskými divadlami a hosťami sme sa dohodli na presune na jún 2021. Hlavný program 47. ročníka ostáva zachovaný. Je ním pocta storočnici slovenského profesionálneho divadla, ako aj atraktívni hostia a bonusy v podobe sprievodného programu v uliciach mesta Zvolen či ekologických aktivít počas ZHZ. Presun o rok sa týka aj premiéry DJGT, inscenácie Srdcovky. O jesennom termíne sme neuvažovali, jún je pre exteriérový festival dlhodobo najvhodnejším mesiacom.

Veľa predstavení sa neodohralo, bude ich divák vidieť na jeseň?

Áno, v optimálnom variante plánujeme intenzívne hrať a umožniť divákovi opätovne si vychutnať divadelné zážitky zdieľané tu a teraz. Sme pripravení aj na jesenný záujem škôl o predstavenia pre študentov.

Určite plánujete aj niečo nové v programe. Môžete načrtnúť?

Od začiatku mája posilnil umelecké vedenie divadla nový umelecký šéf, režisér a dramaturg Peter Palik. V týchto chvíľach už opäť prebiehajú skúšky inscenácie

Dvaja úbohí Rumuni hovoriaci po poľsky v réžii Ľuboslava Majeru a premiéru plánujeme hneď na úvod 72. sezóny. Už v auguste plánujeme začať skúšobné obdobie pútavej Karvašovej drámy Polnočná omša v réžii Petra Palika.

“

O jesennom termíne Zvolenských hier zámockých sme neuvažovali, jún je pre exteriérový festival dlhodobo najvhodnejším mesiacom.

Čo bude robiť dramaturgička divadla v júni?

V divadle je jedna málo známa miestnosť. Je to divadelný archív. Tu je uložený veľký kus histórie nášho zvolenského divadla. Z tohto archívu som naposledy čerpala pri písaní knihy 70 sezón DJGT a teraz mám v pláne jeho sprehľadnenie, pri ktorom budem zároveň hľadať nové inšpirácie. -brm-

DJGT naplánovalo pre priaznivcov divadla exteriérové predstavenie inscenácie Mandragora. Pokiaľ tomu nezabránia objektívne okolnosti, uskutoční sa v piatok 5. júna vo FUN zóne mesta Zvolen.

(Ne) známe osobnosti Zvolena

GUSTÁV STADTRUCKER (1906 – 1980)

Zvolenčan, ktorý je známy najmä vďaka projektu funkcionalistickej kúpeľnej budovy na Borovej hore z 30. rokov minulého storočia, patrí k výnimočným osobnostiam prekračujúcim mestský i regionálny rozmer, a to nielen v oblasti architektúry, ale aj v kultúrnom a verejnom živote.

Dom obchodníka Gustáva Stadtruckera a jeho manželky Etely, rod. Rosenauerovej, v ktorom sa 10. septembra 1906 narodil, stál na Môtovskej ulici – od júla toho roku premenovanej na Kossuth utca, dnes Hviezdoslavovej ulici. Po získaní základného vzdelania ukončil ako jeden z prvých absolventov Čsl. št. ref. reálne gymnázium M. Štefanoviča vo Zvolene (1923). Nasledovali roky štúdií v Prahe na Vysokej škole architektúry a pozemného staviteľstva ČVUT, ktoré ukončil v roku 1935. Už počas štúdií sa zamestnal v projektových kanceláriách v Prahe a aj u zvolenského staviteľa Františka Nováka. Plne v službách mesta pracoval ako mestský inžinier v rokoch 1935 – 1949. Spolu s Valériou, rod. Mantuánovou, si založil rodinu (1938) a vychovával dvoch synov Pavla a Michala. Projektoval rodinné domy, medzi nimi aj svoj vlastný na Moyzesovej ulici, viacúčelové obytné domy vo Zvolene (napr. budovu Evanj. a. v. biskupského úradu na Nám. SNP) a v Banskej Bystrici, prestavbu zvolenského divadla (1946), chatu KSTL na Poľane (1947) a spolu s V. Zraževským aj budovu zvolenskej pošty.

K svojmu rodnému mestu bol pripútaný aj prostredníctvom ochotníckeho divadelného krúžku Detvan, ktorý spoluzakladal (1933). Bol hercom, režisérom, scénografom a výtvarníkom v jednej osobe a na javiskových doskách tanečnej sály hotela Grand sa jeho talent naplno uplatňoval. Aj jeho zásluhou mali divadelné predstavenia vysokú umeleckú úroveň a podieľali sa na formovaní a rozvíjaní zvolenskej kultúry. A nielen to. Zvolenský ochotníci, najmä vďaka

Gustávovi Stadtruckerovi, ktorý sa stal aj dočasným riaditeľom Stredoslovenského oblastného divadla, stáli pri vzniku profesionálnej divadelnej scény vo Zvolene (1949). Zabudnúť netreba ani na jeho filmové úlohy, napr. v známej Poslednej bosorke alebo vo filme Zemianska česť.

V roku 1949 sa stal zakladateľom a prvým riaditeľom zvolenského Stavoprojektu, prvého projektového ústavu v banskobystrickom kraji, v ktorom pracoval do roku 1962. Popritom externe prednášal na VŠLD vo Zvolene a SVŠT v Bratislave. Z tohto obdobia je podľa jeho architektonického návrhu zrealizovaná pôvodne budova MsNV (1952, dnes ÚEL SAV), sídlisko Podborová a spolu s Ing. K. Tisončíkom aj obytné domy na Nám. SNP a Nám. slobody (1959). Jednou z posledných prác G. Stadtruckera bolo vyhotovenie smerného územného plánu Zvolena.

Pán architekt Stadtrucker bol aktívny, pracovitý, húževnatý a nesmierne tvorivý. Rád maľoval, priťahovala ho história a umenie. Verejne sa angažoval v ústredných orgánoch Zväzu architektov ČSR a Zväzu slovenských architektov a v kultúrnych komisiách spätých s divadelným ochotníckym prostredím. Bol nositeľom niekoľkých vyznamenaní – Rad SNP II. Triedy (1947), Národná cena (1949) a Rad práce (1968).

Vďaka obom synom získalo zvolenské Lesnícke a drevárske múzeum do svojho fondu fotografie a projektovú dokumentáciu Gustáva Stadtruckera. Časť z nej tvorí dokumentácia Thurzovho domu – starším Zvolenčanom známej renesančnej pamiatky zo 16. storočia, ktorá stála na západnej strane námestia a padla za obeť spomínanej bytovej výstavbe – vtedy Sídliska I. (dnes Nám. SNP, podchod a lekáreň U zeleného hada). Pán architekt zhotovil rozkladací model výnimočnej pamiatky. Uvedomoval si obrovskú hodnotu tejto architektúry pre dejiny Zvolena. Fotografie modelu Thurzovho domu sú dodnes v múzeu k dispozícii.

Ing. arch. Gustáv Stadtrucker zomrel 13. júna 1980 vo svojom rodnom meste, kde je aj pochovaný. Mesto Zvolen vyzdvihlo túto osobnosť a poďakovalo za jeho život a dielo, vo veľkej miere späté so svojím rodiskom, Cenou mesta Zvolen in memoriam (2005).

Ľubica Miľanová

Foto: Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene

Terasy počas letnej sezóny bez poplatkov

Bez terás by letné námestie stratilo svoje čaro a život. Aj to bol jeden z dôvodov návrhu mesta na odpustenie nájmu pre ich prevádzkovateľov. Tento krok by mal pomôcť podnikateľom prekonať náročné obdobie a Zvolenčanom ponúknuť možnosť užívať si posedenie pri svojom obľúbenom nápoji na čerstvom vzduchu. Odpustenie nájmu sa týka všetkých povolených terás umiestnených na verejných priestranstvách.

AFORIZMY

Keď nám vláda sľubuje krásne časy, nezahadzujte dáždnik.

Predstava slušného Slovenska: Všetci majú slušné platy.

Jozef Bily

Na veži budú počas letnej sezóny opäť sprevádzať študenti

Po jarnej údržbe, ktorú zabezpečuje mesto, ponúkne veža rímskokatolíckeho Kostola sv. Alžbety vo Zvolene opäť svoje čarovné výhľady. Od júna do septembra budú záujemcov o návštevu tradične sprevádzať zvolenský vysokoškoláci. Jednou z nich bola v minulom roku aj študentka Tereza Turoková, ktorá hovorí o pozitívnej spätnej väzbe návštevníkov.

Čo návštevníkov najviac zaujímalo?

Hneď po vstupe do veže sa pýtali na počet schodov. Ak išlo o rodiny s deťmi, často schody sami spočítali. Veľa otázok smerovalo na „srdce veže“ – zvon. Zaujímalo ich všetko, ako funguje, z akého je roku, alebo koľko váži. Bezkonkurenčne najväčším lákadlom bol ale samotný výhľad z veže.

Na Zvolenskú vežu vystúpilo minulé leto takmer 1 200 ľudí. Určite bol rozdiel medzi Zvolenčanmi a turistami z iných miest.

Nejaký výrazný rozdiel som si nevšimla. Možno len ten, že Zvolenčanov viac zaujímala samotná veža, jej interiéry či rekonštrukcia. Turistov, prirodzene, skôr všeobecnejšie fakty ohľadom Zvolena a okolia. Keď sme boli na balkóne, tak som sa im vždy snažila ukázať nielen naše zvolenské dominanty, ale aj všetky okolité pohoria. Párkrát sa mi stalo, že keď vyšiel hore rodený Zvolenčan, tak sme si úlohy vymenili a dozvedela som sa nové veci o histórii Zvolena pre zmenu ja. (smiech)

Takmer 22 metrov nie je až tak veľa, napriek tomu nemali ste problém so strachom z výšok?

Ja s tým, našťastie, problém nemám, no viackrát sa stalo, že sa návštevníci po vstupe na balkón začali cítiť nevoľne. Niektorí dokonca ostali čakať na svojich blízkych vo vnútri veže.

-brm

Otváracie hodiny od 1. júna do 30. septembra:
pondelok - piatok 10.00 – 17.00
sobota - nedeľa 10.00 – 18.00

Matej Plesník: Ak budeme rozmýšľať, čo robiť, keď bude sucho, tak to je už neskoro.

Nielen naši poľnohospodári, ale aj mestá zápasia so zmenami klímy. Čoraz menej zrážok, dlhšie obdobia sucha nás nútia hľadať riešenia, ako ďalej. Mesto Zvolen nie je výnimkou, spolu s Technickou univerzitou pred niekoľkými rokmi uskutočnilo rozsiahly projekt na zadržiavanie dažďovej vody v prostredí. Práve vo Zvolene sídli aj organizácia, ktorá má v predmete svojej činnosti zelené riešenia. Jej názov je Národná recyklačná agentúra Slovensko (NARA) a my sme sa rozprávali s jej predsedom Matejom Plesníkom.

Matej Plesník

konateľ spoločnosti POH, s. r. o., „rsp“, predseda NARA-SK, predseda REPRÍK. Vyštudoval vyššie odborné štúdium, odbor cestovný ruch na súkromnej obchodnej akadémii v Bratislave, aktuálne študuje environmentálny manažment na TUZVO 2. ročník externou formou.

Mnohí Zvolenčania možno nevedia, že vo Zvolene má sídlo agentúra, ktorá sa zaoberá recykláciou odpadov. Skúste ju čitateľom predstaviť.

Združenie Národná recyklačná agentúra Slovensko (ďalej len NARA) združuje výrobcov zhodnotených odpadov, výrobcov recyklátov a druhotných surovín, tvorcov a realizátorov technických riešení, vedeckých a výskumných ústavov, samospráv, občianskych združení, vysokých škôl a expertov v oblasti odpadového hospodárstva. Zároveň zabezpečuje ich propagáciu u nás a v zahraničí, poskytuje poradensko-konzultačné služby a vzdelávanie.

Bežní ľudia vnímajú v poslednej dobe aj vďaka médiám problematiku sucha, ktoré trápi celé územie Slovenska. Vy propagujete vytváranie oddychových plôch s retenčným – zdržiavacím účinkom. Aký to má efekt? Čo vieme v meste ohľadom sucha robiť?

Ide o dlhodobý proces a sme veľmi radi, že už aj bežný človek si tento proces začína všimnúť. Je len na nás, čo s tým vieme urobiť. Áno, propagujeme plochy s retenčnými účinkami. Ide napr. o vegetačné strechy, retenčné parkoviská, retenčné chodníky a dažďové záhrady. Ak budeme rozmýšľať, čo budeme robiť, keď bude sucho, tak to je už neskoro. Treba tieto riešenia priamo zapracovávať do nových investícií.

Najmä na sídliskách narastá potreba parkovacích miest. Budujú sa garážové domy, parkoviská. Tým nám ale ubúdajú zelené plochy. Čo s tým?

Práve jedným z technických riešení sú aj retenčné spevnené plochy, ktoré zabezpečujú rovnakú funkciu ako zelené plochy, zadržiavajú vodu, znižujú prašnosť v území a vyrovnávajú teplotnú akumuláciu. Výhodou retenčných spevnených plôch je, že sa vedľa použiť aj na parkovanie.

„Spoločne všetci tvoríme celospoločenskú objednávku na zdravé a kvalitné životné prostredie.“

Jeden z vašich cieľov je „nulový odpad“. Čo si môže čitateľ pod tým predstaviť?

Z odborného hľadiska „nulový odpad“ neexistuje. Vždy bude vznikať odpad, emisia, ktorá sa bude vylučovať do vzduchu, vody, pôdy, tvoria ho ľudia, priemysel. Ale pod formuláciou „nulový odpad“ si čitateľ môže predstaviť také tovary, alebo služby, ktoré sa neustále točia, cirkulujú v rámci obehového hospodárstva a vytvárajú udržateľný rast. My sme tento spôsob hospodárstva prezentovali na Medzinárodnej konferencii obehového hospodárstva – textilný odpad v októbri 2019 vo Zvolene. Treba však začať od začiatku. Používanie výrobkov zo zhodnotených odpadov vyvolá potrebu zbierať, triediť a recyklovať odpad, lebo všetci budú vidieť ich plnohodnotné použitie.

V poslednom čísle Zvolenských novín sme sa rozprávali s nórskym veľvyslancom. Nórsko je pre nás ohľadom zelených miest inšpiráciou. Kde ju ešte môžeme hľadať?

Po príklady netreba chodiť ďaleko. Jedným z aktuálnych je napríklad uskutočnený projekt výstavby bytových domov vo Zvolene, kde nami navrhnuté riešenie pomohlo znížiť teplotu o 2°C oproti prvotným návrhom v letných a zimných dňoch. Podobné zaujímavé projekty s našou účasťou nájdete aj v Trnave, Bratislave, Ziline, Košiciach, Prešove, Banskej Bystrici, Nitre, Trenčíne...

Mesto Zvolen spolupracuje s Technickou univerzitou vo Zvolene na využití dažďovej vody. Ideme dobrou cestou?

Technická univerzita vo Zvolene je členom našej agentúry takmer od začiatku jej činnosti. Spoločne sme upravili parkovacie plochy pri univerzite. Riešenie splnilo zadržiavanie vody, zmiernenie miestnej klímy, využitie materiálov zo zhodnotených odpadov. Týmto smerom treba ísť ďalej, riešiť veci komplexne. Mesto tak bude môcť účinne znižovať riziká a náklady súvisiace s klímou, napr. tepelné zisky z mestských tepelných ostrovov alebo elimináciu bleskových povodní.

-brm-

ROZHOVOR S POSLANCOM

Ing. Michal Hybský / VMČ 3 Sídliisko Západ-Teplice, Stráž

Ste poslancom MČ Západ-Teplice, Stráž, je takmer polovica funkčného obdobia – čo sa zatiaľ urobilo a čo ešte plánujete? Ako je to s parkovaním a budovaním parkovacích domov?

Polovica funkčného obdobia sa blíži a okrem niekoľkých rekonštruovaných chodníkov, alebo obnovy školskej kuchyne (to považujem za samozrejmosť), žiaľ, musím konštatovať, že sa toho veľa nepodarilo urobiť. Plánov, ambícií som mal/mám veľa, no stroskotalo to niekde na úrade či kolegoch poslancov. Možno jediné, na čo by som poukázal, je Stráž, kde sa po dlhých rokoch a veľkom úsilí podarilo skvalitniť cestu či chodník. Čo sa týka parkovania, osobné záujmy určitých

kruhov zmarili možnosť postaviť parkovací dom v časti, kde akútne nie je kde parkovať a autá musia stáť na trávnikoch. Je mi to ľúto, ale neviem sa vyjadriť, čo sa ešte podarí uskutočniť v najbližšom čase aj kvôli prítomnej ekonomickej kríze spôsobenej pandemiou. Výstavba kúpaliska či plavárne na Barinách je utópia, nakoniec však vidíme, že za 6 rokov nevieme ani, kde ju tam postaviť.

Ktorý rozvojový projekt mesta je podľa vás najzaujímavejší? Ako vidíte jeho uskutočnenie do konca súčasného volebného obdobia?

Som človek, medzi ktorého priority patrí kvalita životného prostredia, ekonomický rozvoj a prajem si, aby mesto Zvolen malo víziu a tvár moderného prosperujúceho mesta 21. storočia. Sám chystám koncepciu na rozvoj mesta, o ktorej budem čoskoro informovať. Roky sa pohybujem v prostredí samospráv po celom Slovensku a zozbierané

skúsenosti sa budem snažiť preniesť do Zvolena. Treba sa pozeráť do budúcnosti a urobiť všetko preto, aby sme boli čo najviac spokojní s miestom, kde žijeme. Z aktuálne realizovaných projektov som veľmi rád, že už konečne prebieha rekonštrukcia námestia, ktoré roky nebolo dokončené.

Je pravdepodobné, že koronavírus bude mať dopad aj na mestské financie. Ako poslanci určite budete prehodnocovať rozpočet a bude musieť dôjsť na šetrenie. Máte predstavu kde šetriť?

Áno, bude treba šetriť, ale rovnako aj plniť úlohy. Sú mestá, ktoré si vzali úvery, aby sanovali túto vzniknutú situáciu. Som zástanca investícií a budovania mesta. Nemôžeme začať stagnovať, ľudia si to nezaslúžia. Ak by som mal predsa len niekde ukrojiť, boli by to aktivity, ktoré nie sú záujmom všetkých obyvateľov mesta, napríklad hokej.

Ing. Jaroslav Stehlík / VMČ 5 Centrálna mestská zóna Východ

Ktorý rozvojový projekt mesta je podľa vás najzaujímavejší? Ako vidíte jeho uskutočnenie do konca súčasného volebného obdobia?

Je to, samozrejme, projekt športovo-rekreačného areálu na Barinách. Keby som odpovedal inak, bolo by to dosť zvláštne, keďže som ako viceprimátor stál od začiatku pri tomto projekte. Pri takýchto veľkých investíciách je veľmi dôležité nájsť zhodu medzi poslaneckým zborom a primátorkou. Žiaľ, to sa po posledných voľbách nestalo, akoby sa každý hral na svojom piesočku a najviac tým trpí občan. Priznám sa, že za svoje dlhoročné pôsobenie vo funkcii poslanca som v polovici volebného obdobia takýto roztrieštený

mestský parlament ešte nezažil. Takže veľa nového sa neuskutočnilo, budem rád, ak dobehnú aspoň projekty z minulého volebného obdobia. Spomeniem dokončenie Štúrovho parku a predstaničného priestoru. Sú tu aj projekty, ktoré mesto nemá úplne v rukách, ale na ktorých nejakým spôsobom spolupracuje. K najzaujímavejším patria cyklochodník popri Slatine v rámci projektu protipovodňových opatrení alebo nešťastná križovatka pri Hypernove.

Opatrenia súvisiace s koronavírusom sa uvoľňujú, na námestí začala fungovať obľúbená Fun zóna. Nie je tajomstvom, že s nápadom vytvoriť túto oddychovú zónu ste prišli vy. Ako vidíte minulé sezónu a ako tú aktuálnu?

Spôsob, akým bola Fun zóna prevádzkovaná minulý rok mi veľa radosti neprinesol. Priestor bez sedenia, slnečníkov a kultúrnych podujatí

strácal ducha a pôvodný zámer projektu. V tomto roku sme sa konečne vrátili k osvedčenému prevádzkovateľovi, ktorý to, verím, zvládne a občania budú spokojní.

Je pravdepodobné, že kríza bude mať dopad aj na mestské financie. Ako poslanci určite budete prehodnocovať rozpočet a bude musieť dôjsť na šetrenie. Máte predstavu kde šetriť?

Viete, zažil som finančnú krízu v rokoch 2008 – 2009. Boli to ťažké časy, počas ktorých sme museli zrušiť niektoré investičné projekty a obmedziť dotácie do kultúry a športu. Teraz nás čaká možno ešte ťažšie obdobie. Takže, moja odpoveď? Budeme sa musieť znovu všetci uskromniť a prijať aj nepopulárne opatrenia. Rozpočet sa vzduchom naplniť nedá.

Mesto Zvolen

ZVOLENSKÉ NOVINY

Zvolenské noviny, mesačník mesta Zvolen ■ Vydavateľ: Mesto Zvolen, Námestie slobody 22, 960 01 Zvolen, IČO: 320 439 ■ Šéfredaktor: Mgr. Branislav Mikšík, telefón: 045/53 03 239, e-mail: noviny@zvolen.sk, internetová stránka: www.zvolen.sk ■ Redakčná rada: RNDr. Jozef Bily, Ing. Branislav Husár, Ján Kubiš, Mgr. Branislav Mikšík, PhDr. Martin Svatuška ■ Fotograf: Pavel Albert ■ Grafická úprava: Kučera s.r.o., Samuel Kučera, tel.: 0908 102 838 ■ Jazyková úprava: CASSI s.r.o. ■ Náklad: 18 200 ks ■ Tlač: MAFRAPRINT, Turyna Petr, +420 734 517 178 ■ Distribúcia: Kučera s.r.o., Zvolen ■ Registrované na Ministerstve kultúry SR pod číslom EV 5237/15, ISSN 1337-2408 ■ Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. ■ Copyright © 2020 Mesto Zvolen

VYSVEDČENIE PRE MESTO ZVOLEN

PRIESKUM SPOKOJNOSTI OBČANOV SO SLUŽBAMI SAMOSPRÁVY

Vážené Zvolenčanky, vážení Zvolenčania,

oslovujeme vás s dotazníkom, v ktorom chceme zistiť, ako hodnotíte činnosť Mesta Zvolen za uplynulý rok. Robíme tak vždy v júni, kedy sa končí školský rok a rozdávať vysvedčenia. Dotazník je rozdelený na 16 oblastí, ktoré má samospráva vo svojom Programe rozvoja mesta a takto sa člení aj náš mestský rozpočet. Pri každej oblasti uvádzame podrobnejšie, o čo sa Mesto Zvolen stará, ktoré projekty realizuje a akými témami sa v súčasnosti zaoberá. Prosíme vás o zváženie, čo a ako Mesto Zvolen urobilo v uplynulom roku a o udelenie priemernej známky od 1 do 5 (ako v škole) pre každú oblasť. Ak v niektorej oblasti neviete prideliť známku, napíšte N. Vaše odpovede budú spracované anonymne. Výsledky prieskumu budú zverejnené na webovej stránke mesta a budú pre nás cennou spätnou väzbou. Dotazník v elektronickej forme, ako aj ďalšie informácie o rozvoji mesta sú k dispozícii na webovej stránke <http://strategia.zvolen.sk>.

Mestský úrad Zvolen

OTÁZKA 1: AKO STE SPOKOJNÍ SO SLUŽBAMI, KTORÉ ZABEZPEČUJE SAMOSPRÁVA MESTA ZVOLEN?

V tabuľke je uvedený zoznam 16 oblastí so stručným popisom, čo zabezpečuje samospráva mesta Zvolen. Svoju spokojnosť s jednotlivými oblasťami ohodnotte známkou od 1 do 5, pričom 1 je najlepšia a 5 je najhoršia známka. Hodnotenie napíšte priamo do tabuľky jednotlivo ku každej oblasti:

- 1 – veľmi spokojný/á
- 2 – spokojný/á
- 3 – ani spokojný/á ani nespokojný/á
- 4 – nespokojný/á
- 5 – veľmi nespokojný/á
- N – neviem posúdiť

OTÁZKA 2: AKÉ ZMENY STE SI VO ZVOLENE VŠIMLI ZA POSLEDNÝ ROK?

ZLEPŠILO SA: _____

ZHORŠILO SA: _____

CHÝBA: _____

OTÁZKA 3: V ČOM SA PODĽA VÁS ZVOLEN ODLIŠUJE OD INÝCH MIEST?

OTÁZKA 4: AKÁ JE VAŠA PREDSTAVA O TOM, AKÝ BY MAL BYŤ ZVOLEN V ROKU 2030?

OTÁZKY O VAŠEJ OSOBE

Údaje doplňte na vyznačené miesto alebo vyberte jednu z ponúknutých možností.

Váš vek: rokov

Pohlavie:

- ☐ žena
- ☐ muž

Pracovné zaradenie:

- ☐ zamestnanec
- ☐ podnikateľ
- ☐ študent
- ☐ dôchodca
- ☐ nezamestnaný
- ☐ na materskej/rodičovskej dovolenke
- ☐ iné

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

- ☐ vysokoškolské
- ☐ stredoškolské
- ☐ základné
- ☐ žiadne

Bydlisko v mestskej časti:

- ☐ MČ 1 – Sekier, Záhonok, Lipovec, Môťová, Kráľová, Sekierska dolina
- ☐ MČ 2 – Zlatý potok, Bakova jama, Lukové, Zolná
- ☐ MČ 3 – Sídliisko Západ-Tepličky, Stráž
- ☐ MČ 4 – Podborová, Borová hora
- ☐ MČ 5 – Centrálna mestská zóna Východ
- ☐ MČ 6 – Centrálna mestská zóna Západ

Vyplnený dotazník vyplňte a doručte do 31. júla 2020:

- prostredníctvom on-line formulára na webovej stránke <http://strategia.zvolen.sk>
- do schránky na prízemí Mestského úradu alebo v Informačnom centre mesta,
- poštou na adresu Mestský úrad, odbor rozvoja mesta, Námestie slobody 22, 960 01 Zvolen.

QR kód – stiahnite si do svojho zariadenia a vyplňte dotazník.

VYSVEDČENIE od občanov Zvolena pre samosprávu mesta Zvolen		
Oblasť	O čo sa Mesto Zvolen stará, ktoré projekty realizuje a akými témami sa zaoberá	Známka 1-5
VZDELÁVANIE	Mesto Zvolen je zriaďovateľom škôl a školských zariadení (materské školy, základné školy, základná umelecká škola, centrum voľného času, školské kluby detí, školské jedálne) a sídlom Spoločného školského úradu. Modernizuje školské objekty a areály.	
KULTÚRA	Mesto Zvolen je vlastníkom kultúrnych objektov (Stará radnica, domy kultúry Podborová, Zolná a Lukové). Zabezpečuje údržbu niektorých kultúrnych pamiatok a archeologických lokalít (archeologický výskum na Pustom hrade). Zvolenské kultúrne centrum organizuje kultúrne podujatia.	
ŠPORT	Mesto Zvolen je vlastníkom športových objektov (zimný štadión, futbalový štadión, plaváreň, mobilná fadová plocha na Námestí SNP). Zvolenské kultúrne centrum organizuje športové podujatia.	
VOĽNÝ ČAS	Mesto Zvolen podporuje možnosti pre aktívne využívanie voľného času (občianske centrá, Fun zóna na Námestí SNP).	
MLÁDEŽ	Mesto Zvolen podporuje podujatia a aktivity mladých ľudí (Filmový Skoro Klub, KONEKT – poradenské centrum pre mladých).	
SOCIÁLNE SLUŽBY	Mesto Zvolen je zriaďovateľom zariadení sociálnych služieb (kluby dôchodcov, klub zdravotne postihnutých, detské jasle, útulok a komunitné centrum). Poskytuje sociálne služby (opatrovateľská a prepravná služba, stravovanie dôchodcov, terénna sociálna práca a iné).	
ZDRAVOTNÍCTVO	Mesto Zvolen organizuje podujatia zamerané na zdravotnú prevenciu a zdravý životný štýl (Deň zdravia, Deň srdca, Deň prevencie).	
BÝVANIE A SLUŽBY	Mesto Zvolen buduje bytové domy a prenajíma mestské byty. Modernizuje verejné osvetlenie, udržiava zeleň, parky, verejné priestranstvá a vnútrobloky. Vlastní objekty služieb (Dom služieb, Mestská tržnica, sobášna sieň, cintoríny a domy smútku).	
BEZPEČNOSŤ A PORIADOK	Mesto Zvolen zabezpečuje civilnú ochranu, zriadilo Dobrovoľný hasičský zbor, organizuje podujatia zamerané na prevenciu negatívnych spoločenských javov. Mestská polícia zabezpečuje dodržiavanie verejného poriadku, prevádzkuje kamerový systém a organizuje dopravnú výchovu.	
MARKETING MESTA	Mesto Zvolen poskytuje informácie a zisťuje spätnú väzbu od verejnosti (na stretnutiach s verejnosťou, prostredníctvom Zvolenských novín, webovej stránky a sociálnych sietí). Poskytuje dotácie z rozpočtu mesta na aktivity organizácií a občanov. Spolupracuje s partnerskými mestami.	
CESTOVNÝ RUCH	Mesto Zvolen poskytuje turistom a návštevníkom mesta služby v Informačnom centre mesta. Podporuje rozvoj cestovného ruchu najmä v lokalite Pustý hrad.	
EKONOMICKÝ ROZVOJ	Mesto Zvolen má v kompetencii prípravu územia na rozvoj priemyslu, obchodu a služieb. Spolupracuje s investormi s cieľom vytvoriť nové pracovné miesta.	
DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Mesto Zvolen zabezpečuje mestskú hromadnú dopravu a systém parkovania. Realizuje údržbu a dopravné značenie miestnych komunikácií, budovanie ciest, chodníkov a cyklotrás.	
TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Mesto Zvolen podporuje rozvoj technickej a informačnej infraštruktúry. Prostredníctvom optickej siete ZOMES pripája verejnoprospešné inštitúcie na internet.	
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Mesto Zvolen zabezpečuje zber a spracovanie odpadu. Realizuje projekty zamerané na adaptáciu na zmenu klímy.	
MODERNÁ SAMOSPRÁVA	Mestský úrad poskytuje služby v oblasti samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy pre verejnosť a administratívne služby pre orgány mesta. Postupne prechádza na elektronické služby.	